Isikl. kogutud andmed; Post. 1937, nr. 125, 126 (O. Liiv); „Vaba Maa“ 1937, nr. 110 (E. Blumfeldt); „Uus Eesti“ 1937, nr. 128 (R. Kenkmaa); „Ajalooline Ajakiri“ 1937, nr. 3 (O. Liiv). *O. L.*

LOORITS, Andres, seltskonna- ja omavalitsustegelane, sünd. 18. XI 1869 vkj. Viljandimaal Holstre v. käsitööliste pojana, õppis Holstre-Pulleritsu vallakoolis, Paistu khk-koolis ja Põltsamaal Eesti Aleksandri-linnakoolis, mille lõpetas esimeses lennus 1890. Õppinud veel Varssavis sõjaväe telegraafikoolis, oli L. 1891—94 sõjaväe telegrafistiksinstruktoriks. Hiljemini teotses ta vallakirjutajana 1894—97 Taageperas ja 1897—1917 Suure-Kõpus. Viimasel kohal võttis L. agaralt osa kohalikkude seltside asutamisest ja juhtimisest. Samal ajal oli L. Viljandi põllumeesteseltsi abiesimees 1907—10 ja 1912—14 ja esimees 1911, Viljandi haridusseltsi asutajaid ja juhatuse liige. L. oli tegev I, II ja III Vene riigivolikogu valimistel, viimasel puhul ms. Viljandimaa valdade esindajana kubermangu valijate kogus. Viljandimaa valdade esindajana võttis ta 1906 osa Liivimaa kubermangunõukogust. 1917. a. märtsirevolutsiooni järel oli L. Viljandimaa valitsemiseks moodustatud ajutise komitee liikmeks, hiljemini kohaliku maakonnanõukogu liikmeks ja maavalitsuse sekretäriks, mis kohalt tagandati enamlaste poolt 21. XII 1917 vkj.; hiljemini vangistati ta nende poolt ja peeti kinni Petrogradis „Krestõ“ vanglas apr-ni 1918. Saksa okupatsiooni langemise järel nov-s 1918 korraldas L. Ajutise Valitsuse ülesandel Viljandi maakonna valitsemist, oli maakonnavalitsuse sekretäriks ja juhatas ühtlasi selle rahandus-, hiljemini administratiiv-osakonda kuni 1921. L. oli ka Asutava Kogu liikmeks sotsialistide-revolutsionääride rühmas. A-st 1922 on L. toiminud siseministeeriumi teenistuses, ms. administratiivosakonna omavalitsusasjade juhataja abina 1926—31, seejärel maaasjade juhatajana kuni pensionile minekuni 1935 ja omavalitsuste osakonna nõunikuna 1935—36. E. Maaomavalitsuste Liidu peasekretäriks oli ta 1935—36 ja on a-st 1936 liidu nõunik. L. on avaldanud raamatud „Vallaomavalitsuste võimkond ja kohused“ (Tall. 1922), „Vallaomavalitsuste arvepidamine“ (*ibid.*, 1928) ja „Omavalitsustesse puutuvate seaduste, määruste ja korralduste juht“ (*ibid.*, 1929) ning kirjutisi „Postimehes“ jm. Ta on ajakirja „Maaomavalitsus“ toimetaja a-st 1936.

Isikl. jm. saadud andmed. *T.*

***LOORITS, Oskar,** folklorist, eelmise poeg, oli 1927—37 Tartu ülikooli rahvaluule eradots. ja on a-st 1938 dots. Apr-s 1938 nimetati ta Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks. A. 1927 asutatud Eesti Rahvaluule Arhiivi juhatajana on L. korraldanud eesti rahvaluulelised kirjalikud materjalid (mille suurus oli 1. apr. 1939 kokku 585 448 lk.) eeskujulikult. Seni peaaegu täielikult kasutamata olnud lähtematerjali põhjal on ta loonud eesti rahvausundi käsitusele uue aluse ning esitanud õige palju vanu väiteid ümberlükkavaid uusi seisukohti. Vastavaist töist, lisaks varemaile, on tähtsamaina nimetada: „Vägilaste prototüüpe“ (Album M. J. Eiseni 70. sünnipäevaks, Tartu, 1927), „Die bisherigen Errungenschaften der estnischen Sprachwissenschaft und Volkskunde“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1928, *ibid.*, 1929), „Looduse häälitsusi ja kõnelusi“ (teoses „Kümme aastat noorpõlve“, Tall., 1929), „Der norddeutsche Klabautermann im Ostbaltikum“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1929, Tartu, 1931), „Das Märchen vom gestohlenen Donnerinstrument bei den Esten“ (*ibid.* 1930, Tartu, 1932), „Estnische Volksdichtung und Mythologie“ (Tartu, 1932), „Eesti rahvausundi maailmavaade“ (*ibid.*, 1932), „Eesti rahvaluuleteaduse tänapäev“ (teoses „Vanavara vallast“, *ibid.*, 1932), „Tuuslar“ („Suomi“ V, 16, Helsingi, 1933), „Vanarahva pärimusi“ (Tartu, 1934; 2. tr. 1936), „Baltic-Byzantine Cultural Relations“ („Folk-Lore“, märts, 1934), „Pharaos Heer in der Volksüberlieferung“ I (Tartu, 1935), „Das misshandelte und sich rächende Feuer“ I (Õp. E. S-i Aastaraamat 1932, *ibid.*, 1935), „Mulgimaa ohvrikohad“ (teoses „Kaleviste mailt“, *ibid.*, 1935), „Valimik eesti rahvalaule“ (Tartu, 1935; koos H. Tampere ja S. Kutti'ga), „Uku“ („Virittäjä“ 1936, nr. 3), „Estonian Folklore of Today“ (*Acta Ethnologica* I, 1936), „About the Baptism of Novices as practised by the Baltic Sailors“ (Tautosakos Darbai I, Kaunas, 1936) ja „Gedanken-, Tat- und Worttabu bei den estnischen Fischern“

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 185